

resser er både praktisk og nyttig. Den vil gøre bogen rar at have stående ved hånden for mange historikere.

H. P. Clausen

*Brandforsikringsarkivalier for købstæder og landbygninger indtil ca. 1872. (Foreløbige arkivregistraturer, udgivet af Landsarkivet for Sjælland m. m., 1967). 100 s.*

Brandforsikringsarkivalierne rummer et stort og vigtigt materiale til studier af bygningshistorie, by-udvikling, økonomisk historie o. m. a. Blot kan de være vanskelige at arbejde med, fordi de ligger spredt i forskellige arkivfunds, så det kan være besværligt at skaffe den nødvendige sammenhæng i undersøgelserne.

Denne vanskelighed har det Sjællandske Landsarkiv søgt at imødegå for sine benyttede ved at udsende en registratur over brandforsikringsarkivalierne i arkivet på tværs af de fonds, hvori de findes. Derved er skabt et særdeles nyttigt hjælpemiddel, tilrettelagt efter arkivbenytterens behov, ubundet af de traditionelle arkiveringsprincipper.

Arkivar Andreas Jørgensen har som indledning på basis af den ganske righoldige litteratur skrevet en kort oversigt over brandforsikringens udvikling. Det er en yderligere håndsrækning til potentielle benyttede af brandforsikrings- og taksationsmaterialet.

H. P. Clausen

*Specialregistraturer. Matriklerne 1664 og 1688. Ved J. O. Bro-Jørgensen. (Udg. af Rigsarkivet, 1968). 167 s.*

Efter at matriklerne af 1664 og 1688 med det dertil hørende materiale i

1935 var indgået i Rigsarkivet, udarbejdede arkivar J. O. Bro-Jørgensen på grundlag af ældre ordninger og registreringer en registratur over hele materialet. Denne fortræffelige registratur har siden på arkivets læsesal været grundlaget for benyttelsen af det rigtige matrikelstof. At den nu ved flittig brug er slidt op, er et udtryk både for registratures kvaliteten og for den brug, der gøres af det værdifulde stof i matrikelsarkiverne.

Rigsarkivet har nu ikke nøjedes med blot at forny dr. Bro-Jørgensens registratur. Arkivar Frank Jørgensen har revideret registratures opstilling og bragt stednavnene i overensstemmelse med 5. udgave af Trap, hvorefter registraturen er mangfoldiggjort til gavn for de mange, der har brug for matrikelsarkivalierne.

Rent formelt må registraturen i øvrigt opfattes som en specialregistratur til Vejledende Arkivregistraturer XII Rentekammeret I, da matrikelsarkiverne jo er en del af Rentekammerets arkiv.

H. P. Clausen

*Karsten Lægdsmand: Bibliografi for folkelivsforskere. Med særlig henblik på de materielle kulturprodukter og næringslivet. Et udvalg. Københavns Universitets Institut for europæisk Folkelivsforskning. (Københavns Universitets Fond til Tilvejebringelse af Læremidler, 1968). 431 s.*

Inden for folkelivsforskningen har man fået startet et værdifuldt arbejde med udgivelse af helt aktuelle bibliografier. I tidsskriftet NORD-NYTT, der kommer fra Institut for europæisk Folkelivsforskning, Nationalmuseet, Brede, er publiceret flere nyttige aktuelle bibliografier for folkelivsforskere, og det er planen, at nye skal kom-

me med jævne mellemrum. De er især værdifulde, fordi de omfatter bøger og tidsskriftartikler fra hele det nordiske område, og fordi emneudvalget er så bredt, at de er af interesse for alle historikere, kulturhistorikere og historikere med økonomisk og social historie som speciale.

En stor bibliografi af samme art, men dækkende årene op til 1967 og omfattende også en del europæisk og amerikansk litteratur, er i 1968 udgivet under redaktion af stud. mag. Karsten Lægdsmand af det samme institut. Bibliografien er emnedelt efter et tillempet udsnit af »Internationale volkskundliche Bibliographie«, og det er nemt at orientere sig i bogen. Derfor savner man i mindre grad det forfatter- og stednavneregister, som der p. gr. a. overskridelse af bogens omfang ikke blev plads til.

Som det fremhæves i bogens indledning, er dens titeludvalg især for Europa uden for Norden ikke dækkende. Men der er noget rigtigt i redaktørens synspunkt, at det er vigtigt, at der relativt hurtigt fremlægges et resultat til brug nu. Her kunne historikerne lære noget.

Ole Degn

*Jens Engberg: Kilder til dansk historie i engelske arkiver. (Udgivet af Rigsarkivet, 1968). 199 s.*

Fra Tyskland og Frankrig har Danmark gennem århundreder fået de betydningsfuldste kulturelle impulser, og politisk har Tyskland og Sverige spillet den største rolle. Mellem kongehusene i Danmark og Storbritannien har der imidlertid i flere tidsrum været nære forbindelser, og med Englands dominerende stilling i økonomisk og politisk henseende i de sidste århundreder har dette lands hold-

ning ofte været afgørende for dansk historie. Man vil derfor i mange tilfælde være tvunget til at gå til engelske arkiver, når man arbejder med dansk historie, og det er derfor et prisværdigt initiativ, amanuensis, dr. phil. Jens Engberg har taget, når han nu gennem Rigsarkivet har udsendt en fortegnelse over kilder til dansk historie i engelske arkiver. Bogen udgiver sig ikke for at være udtømmende på samme måde som den svenske *A guide to the materials for historical research in Great Britain*, der blev udgivet efter mange års arbejde. Men man vil alligevel gennem Engbergs bog mange gange kunne komme på sporet af materiale, der kan være af interesse for det emne, man arbejder med.

Bogen behandler én efter én henved et halvt hundrede samlinger i arkiver, biblioteker og museer i Storbritannien. Først gives en kort beskrivelse af institutionen, med dens historiske data, dens emneområde, åbningstider og særlige forhold – ekspeditionsregler, adgangsbestemmelser o. a., som ofte kan virke besynderlige, når man kun er fortrolig med danske arkivforhold. Dernæst følger en opregning af de fonds, bind eller dokumenter, der angår dansk historie. Hvor der blot findes lidt materiale af denne art, har det været muligt at nævne det meste, mens der kun gives oversigter, når et arkiv rummer en større mængde relevant materiale. Det vil dog ofte være muligt at se, om der er materiale af interesse.

Den nyttige bog afsluttes med et person- og stednavneregister, der naturligvis ikke kan opfattes som mere end en hurtig genvej til en lille del af materialet.

Ole Degn